

Citation (Atıf): Ak, B., Ekmekçi, G., & Babayigit, M. V. (2025). Doğadan topluma geçiş: *Beyaz Diş* ve *Düz Dünyacılar* eserlerinde tematik analiz yaklaşımları: Karakterlerin evrimi ve incelenmesi. *International Journal of Tourism, Education, Language and Social Science Studies*, 3(1), 57–68.

DOĞADAN TOPLUMA GEÇİŞ: *BEYAZ DIŞ* VE *DÜZ DÜNYACILAR* ESERLERİNDE TEMATİK ANALİZ YAKLAŞIMLARI: KARAKTERLERİN EVRİMİ VE İNCELENMESİ

**Betül AK, Batman Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Karşılaştırmalı Edebiyat
Bölümü. e-posta: ak.betul214433@gmail.com, ORCID ID: 0009-0001-0336-5377, **

**Dr. Öğr. Üyesi Güneş EKMEKÇİ, Batman Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk
Dili ve Edebiyatı, e-posta: gnekmeckci@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-3397-6152, **

**Doç. Dr. Mehmet Veysi BABAYİĞİT, Batman Üniversitesi, Yabancı Diller
Yüksekokulu, Batman, Türkiye, e-posta: m.veysi.babayigit@gmail.com, ORCID ID:
0000-0003-4136-7434 **

Anahtar Kelimeler	Öz
Karakter analizi, doğa, insan-hayvan ilişkisi, tematik çözümleme, karşılaştırmalı edebiyat.	Bu çalışma, Jack London'ın <i>Beyaz Diş</i> ve Sezgin Kaymaz'ın <i>Düz Dünyacılar</i> adlı romanlarını karşılaştırmalı edebiyat yöntemiyle incelemekte; karakterlerin dönüşüm süreçlerini ve insan-doğa-hayvan ilişkileri bağlamında şekillenen tematik yapıları analiz etmektedir. Nitel araştırma desenine dayalı olarak yapılandırılan bu çalışma, doküman incelemesi yöntemiyle yürütülmüştür. Eserlerdeki ana karakterler çeşilerek betimsel çözümleme teknikleriyle karakterlerin psikolojik, toplumsal ve kültürel yönlerden gelişimi değerlendirilmiştir. Çalışmanın evrenini, Jack London'ın 1906'da kaleme aldığı <i>Beyaz Diş</i> ve Sezgin Kaymaz'ın 2020 yılında yayımlanan <i>Düz Dünyacılar</i> adlı eseri oluşturmaktadır; her iki romanın tamamı taranarak karşılaştırmalı tematik analiz gerçekleştirilmiştir. Her iki eserde de hayvan karakterler aracılığıyla insan doğasına dair eleştiriler sunulmakta; sadakat, merhamet, yabancılaşıma ve sevgi gibi evrensel temalar işlenmektedir. London doğayı realist bir bakışla yansıtırken, Kaymaz daha metafizik, ironik ve psikolojik bir anlatım kullanır. Bu bağlamda çalışma, insan-hayvan-doğa etkileşiminin bireysel olduğu kadar toplumsal ve ahlaki bir sorumluluk taşıdığını vurgulayan iki farklı anlatı evrenini bir araya getirerek özgün bir karşılaştırmalı okuma sunmayı amaçlamaktadır.
Makale Bilgisi	
Araştırma Makalesi	
Gönderim Tarihi: 28.02. 2025 Kabul Tarihi: 30. 05. 2025 Yayın Tarihi: 30. 06. 2025	

FROM NATURE TO SOCIETY: THEMATIC ANALYSIS APPROACHES IN *WHITE FANG* AND
FLAT EARTHERS: CHARACTER EVOLUTION AND ANALYSIS

Keywords	Abstract
Character analysis, nature, human-animal relationships, thematic analysis, comparative literature.	This study offers a comparative literary analysis of Jack London's <i>White Fang</i> and Sezgin Kaymaz's <i>Flat Earthers</i> , focusing on the transformation of characters and the thematic structures shaped by human-nature-animal relations. The research is based on qualitative design and employs document analysis as its primary method. Selected characters from both novels are investigated through descriptive analysis to explore their psychological, social, and cultural development. The study's corpus consists of London's <i>White Fang</i> (1906) and Kaymaz's <i>Flat Earthers</i> (2020), both of which are analyzed in their entirety through thematic comparison. Despite differences in time and cultural background, both novels employ animal protagonists to reflect on human nature and moral values. Themes such as loyalty, compassion, alienation, and love are prominently featured. While London presents nature through a realist lens, Kaymaz utilizes a more metaphysical, ironic, and psychological narrative style. Ultimately, the study aims to reveal how both works highlight the moral and social responsibilities inherent in the human-animal-nature relationship, offering a unique comparative reading of two distinct literary worlds.
Article Info	
Research Article	
Submission Date: 28.02.2025 Acceptance Date: 30.05.2025 Publication Date: 30.06.2025	

GİRİŞ

Edebiyat, bireyin ve toplumun değişen değerlerini, çatışmalarını ve doğayla kurduğu ilişkileri anlamlandırmada önemli bir anlatı alanıdır (Eagleton, 1984). Bu bağlamda, edebi metinlerde karakterlerin psikolojik, toplumsal ve kültürel evrimleri hem dönemsel koşulları hem de yazınsal eğilimleri yansıtmaları bakımından dikkatle incelenmelidir. Modern edebiyatın şekillenişinde etkili olmuş yazarların yaşam öyküleri, içinde bulundukları tarihsel bağlam ve eserlerindeki tematik yapılar, karşılaştırmalı okumalara zemin hazırlar (Aydın, 2019; Moran, 1981). Bu sistematik bağlamsal karşılaştırmalar okurlar için oldukça detaylı geribildirimler ve veriler sunmaktadır.

Eserlerinde işlediği konular bakımından edebiyat alanında ayrıntılı olarak incelenmesi gereken yazarlardan biri olan Jack London, 1876 yılında doğmuş, 1916 yılında hayatını kaybetmiştir. Genç yaşlardan itibaren ağır işlerde çalışmış, yoksulluk çekmiştir. Eserlerinin birçoğu otobiyografi niteliği taşımakta olup, yaşadığı dönemin zorluklarından dolayı işçi sınıfının kapitalist sistem karşısında ezildiğini dile getirmiştir. İşçi sınıfı içerisinde büyüyen London, beden işçiliği gerektiren birçok işte çalışarak hayatın zorluklarını görmüş ve Sanayi Devrimi'nin getirdiği yıkıcılığa yakından tanıklık etmiştir. London'ın edebi üretimi, sadece bireysel deneyimlerin değil, aynı zamanda dönemin sosyo-ekonomik gerçekliklerinin de bir yansıması olarak değerlendirilmelidir. Yazarlık hayatına girme sebebi de yaşadığı bu zorlu sürecin etkisiyle şekillenmiştir. Ayrıca, romanları yaklaşık doksan yılı aşkın bir süredir çeşitli

ülkelerde ve ülkemizde çevrilmekte olup, kitapları en çok okunan yabancı yazarlar arasında yer almaktadır. Jack London, roman, hikâye ve tiyatro türlerinde verdiği muhtelif eserlerle natüralizm ve gerçekçilik akımının oluşumunda önemli bir rol oynamıştır. Yazar, *Beyaz Diş* adlı eserini 1906 yılında kaleme almıştır. Vahşi doğada hayatta kalmaya çalışan, yarı köpek yarı kurt olan Beyaz Diş'in hikâyesini anlatan roman; doğanın acımasızlığını ve evcilleştirme süreçlerinin etkilerini keşfederken, hayatta kalma, dostluk, sadakat ve sevgi gibi temaları da işler (Aydınay, 2019). Bu yönüyle, hayvan karakterler aracılığıyla insan doğasına ayna tutan bir anlatı kurgusu oluşturur.

Sezgin Kaymaz ise Türk edebiyatında alışılmışın dışında eserler kaleme alan, 21. yüzyılın önemli yazarlarından. Edebiyat ansiklopedilerinde yer almamasına karşın, son yirmi yılda roman ve hikâye alanında birçok eser vermiştir. Kendine has yazarlık dünyasını oluşturan poetik bir yönü vardır. Somut ve soyut kavramları büyük bir ustalıkla eserlerine yansıtan yazarın, çoğunlukla metafizik, mizah, absürt ve toplumsal eleştiri türlerinde yazdığı söylenebilir. Kaymaz, yazın dilini akıcı, sıcak ve halk diliyle zenginleştirmiştir. İşlediği temalar genellikle gündelik yaşamdan kesitler sunar; fakat bu kesitlerin içine doğaüstü unsurlar, yani metafizik ya da sıra dışı olaylar ekler. İlâveten, Kaymaz, bir edebi grubun temsilcisi olarak karşımıza çıkmaz. Kendine has üslubu ve anlatımı olan bir yazar olarak nitelendirilebilir. Eserlerinde yaşadığımız çağdan kesitler sunar; fakat bunları doğrudan yaşadığı dünyanın etkisi olarak değerlendirmek doğru olmaz. Kaymaz, bir dönemin veya akımın yazarı olmadığından, eserlerinde dönem ve akımla ilgili bir şeyler aramak yerinde değildir. Kaymaz, bir şeyin peşinde olmadan veya bir şeyi dert edinmeden, bir pencere aralığından bakar gibi olaylara yaklaşır. Farklı dünyaları ve insanları kesiştirir. Eserlerinde bu dünyayı ve öteki dünyayı birlikte ele alır. Yazar, romanlarını fabl tarzında okuyucularına aktarır. Eserlerinde köpekleri ve ölüleri konuşturur. Günlük dili kullanan yazar, karakterleri konuştururken ağız unsurlarını günlük dile uyarlayarak sunar. Ayrıca, argo ve küfürlerin sıkça kullanılması da dikkat çeken diğer hususlardandır. Kaymaz, bazı romanlarında ölüleri diriltir; hayaletleri ve köpekleri konuşturur, aynı gün içerisinde hem öbür tarafa gider hem bu dünyaya döner (Arıcan & Hatıl, 2019). Bu anlatım tarzı, yazarın gerçeklik algısını genişleten, fantastik ile gündelik olanı iç içe geçiren özgün bir kurgu dünyası yarattığını göstermektedir.

Sonuç olarak, Sezgin Kaymaz'ın yalnızca insanların içsel çatışmalarını değil, aynı zamanda köpekler arasında geçen karakter çatışmalarını da ele aldığı *Düz Dünyacılar* adlı romanı, bu yönüyle *Beyaz Diş* ile karşılaştırılabilir nitelikler taşımaktadır. Bu bağlamda, Sezgin Kaymaz'ın *Düz Dünyacılar* adlı eseri ile Jack London'ın *Beyaz Diş* romanı arasında

ortak ya da benzer bakış açıları, olaylar, durumlar ve anlatı tekniklerinin bulunması olasıdır. Bu çalışma, her iki yazarın eserlerinde insan-doğa-hayvan ilişkisi ekseninde şekillenen karakterlerin dönüşüm süreçlerini karşılaştırmalı bir bakış açısıyla incelemeyi amaçlamaktadır.

1. ESER VE YAZARLARIN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

1.1. *Beyaz Diş*, Jack London

Jack London'ın dünya edebiyatındaki yeri oldukça belirgindir. Asıl adı John Griffith Chaney olan yazar, 20. yüzyılda yaşamış Amerikan kökenli, ünlü bir yazardır. Yazdığı kısa ve çarpıcı eserlerle adından çokça bahsettirmiştir. London, yaşadığı dönemin toplumsal ve ekonomik zorluklarını kendi hayat hikâyesiyle birleştirerek, bu deneyimlerini okuyucularıyla buluşturmuş usta bir kalemdir. Hayatının büyük bir bölümünü işçi sınıfına mensup biri olarak geçirmiş olması, yazınsal üretiminde realizm ve natüralizm etkilerinin güçlü bir biçimde hissedilmesine neden olmuştur (Nazlı, 2020). Bu etkiler, özellikle *Beyaz Diş* gibi eserlerinde belirgin şekilde görülür. Jack London'ın *Beyaz Diş* adlı eseri, ilk kez 1906 yılında yayımlanmış ve hızla Amerikan edebiyatının en önemli klasiklerinden biri hâline gelmiştir. Roman, Kuzey Kanada'nın sert ikliminde ve Yukon bölgesinde geçen, doğa ile insan arasındaki mücadeleyi derinlemesine işleyen bir hikâyedir. Eserin merkezinde, hem vahşi doğada hayatta kalmaya çalışan hem de evcilleşme süreciyle insan dünyasına dâhil olan yarı kurt yarı köpek bir hayvan karakter yer alır. *Beyaz Diş*, yalnızca bu karakterin yaşam yolculuğunu anlatmakla kalmaz; aynı zamanda insan ile hayvan arasındaki ilişkinin evrimini anlatan güçlü bir anlatıdır. Yazar, eserlerini özellikle natüralizm ve realizm etkisi altında kaleme almıştır. Bu akımlar, onun *Beyaz Diş* gibi eserlerinde doğa ile mücadele eden, çevresel koşullarla şekillenen karakterler üzerinden yoğun bir şekilde işlenmiştir.

1.2. *Düz Dünyacılar*, Sezgin Kaymaz

Sezgin Kaymaz, çağdaş Türk edebiyatında kendine özgü anlatım tarzı, dili ve tematik tercihleriyle dikkat çeken yazarlar arasında yer alır. 1962 yılında Sinop'un Erfelek ilçesinde dünyaya gelen Kaymaz, beş kardeşin en küçüğüdür. 1980 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne başlamış, ardından Hacettepe Üniversitesi İngiliz Dilbilimi bölümüne geçmiştir. Dördüncü sınıfa geldiğinde Türkçe dersinden kalan Sezgin Kaymaz, bu bölümü de bırakıp tekrar Hukuk Fakültesi'ne dönmüş, fakat üçüncü sınıftayken bu eğitimi de yarıda bırakarak antrenörlüğe yönelmiştir. Lig ve millî hentbol takımlarını çalıştıran Kaymaz, edebiyatla olan bağını 1995 yılında bir gece daktilosunu eline alarak başlatmış; ilk eserini 1997 yılında *Uzun*

Harmanlarda Bir Davetsiz Misafir adıyla yayımlamıştır. Böylece yazarlık serüveni başlamıştır. Yazarın 2023 yılında yayımlanan *Düz Dünyacılar* adlı eseri, toplumsal eleştiri ve distopik öğeler taşıyan yapısıyla dikkat çeker. Bu roman, günümüz dünyasında bireysel özgürlüklerin ve düşünsel çeşitliliğin nasıl baskı altına alındığını, toplumsal manipülasyonun ve tekdüzeliğin birey yaşamını nasıl şekillendirdiğini derinlemesine işler. *Düz Dünyacılar*, yalnızca bireysel özgürlük mücadelesini değil, aynı zamanda toplumların düşünsel daralmasını ve insanların dünyayı algılama biçimlerini sorgulayan çok katmanlı bir anlatı yapısına sahiptir. Romanda, üç köpek (Nejat, Betül, Timuçin), bir merhume ve apartman sakinlerinden oluşan karakterler aracılığıyla hayvan-insan ilişkileri, sevgi, aidiyet ve ölüm temaları irdelenir. Bu yönüyle Kaymaz, okurlarına hayvanlarla olan ilişkilerini ve insanlıkla kurdukları bağları yeniden değerlendirme fırsatı sunar. Eser, postmodern edebiyatın tipik özelliklerini yansıtır. Gerçek ile kurgu arasındaki sınırların bulanıklaştığı bu türde, ironi, mizah ve absürt öğeler dikkat çekicidir. Kaymaz'ın eserlerinde de mizah, toplumsal eleştiri ve gerçekdışı unsurlar sıklıkla görülmekte; bu durum, yazarın postmodern anlatı anlayışıyla güçlü bir bağ kurduğunu göstermektedir.

2. KARAKTER ANALİZİ

Edebiyat eserlerinde karakterler, hikâyenin temel unsurlarını oluştururlar. Yazar, iletmek istediği temaları karakterler ve olay örgüsü aracılığıyla okuyucuya ulaştırır. Jack London'ın “Beyaz Diş” ve Sezgin Kaymaz'ın “Düz Dünyacılar” adlı eserleri, farklı dönemlerde ve türlerde yazılmış olmalarına rağmen, karakterlerinin içsel çatışmaları ve toplumsal yapılarla olan mücadeleleri açısından karşılaştırılmaya değer özellikler taşımaktadır. Bu çalışmada, her iki eserin karakter analizleri yapılarak karakterlerin hikâye içerisindeki dönüşümleri ve toplumla olan ilişkileri ele alınacaktır.

2.1. Beyaz Diş, Jack London Eserinde Karakter Analizi

Beyaz Diş, vahşi doğada hayatta kalma mücadelesi veren, yarı kurt yarı köpek olan ana karakterdir. Roman, Kuzey topraklarının soğuk iklimi ve zorlu yaşam koşullarının tasvir edildiği coğrafyada geçer. Eser, yirmi beş bölümden oluşmakta olup, her bölüm farklı olayları içermektedir. İlk bölümde, Bill ve Henry adında iki avcının, kızakla Lord Alfred adında soylu bir adamın cenazesini taşıma süreci anlatılır. Bill ve Henry, yolculukları boyunca kamp kurdukları ve geçtikleri güzergâhlarda aç kurtlar tarafından takip edildiklerini fark ederler. Hikâyede, kurt sürülerinin kendilerine yaklaşmasıyla Bill ve Henry'nin yaşadığı yoğun

tedirginlik ve korku etkileyici bir biçimde aktarılır. Kamp kurdukları yerde dönüşümlü nöbet tutmaları, köpekleri belli süre kontrol etmeleri ve kamp ateşinin sönmemesi için aldıkları tüm tedbirlere rağmen, kızak takımındaki köpekler aç kurtlar tarafından kaçırılıp yenilir. Bu durum, yolculuk boyunca eksilen köpeklerin zorluk yaratmasına ve ilerlemelerinin neredeyse imkânsızlaşmasına sebep olur. Hikâyenin başında zorlu koşullarla mücadele eden iki avcı olarak karşımıza çıkan Bill ve Henry'nin farklı karakter özellikleri, olaylara verdikleri tepkilerle hikâyeye derinlik katar.

Bill, karamsar bir yapıya sahiptir; olaylara genellikle olumsuz ve kötümser bir bakış açısıyla yaklaşır. Hayatta kalma mücadelesinde çabuk pes eden Bill, kurtların kampa yaklaştığı anlarda onlarla baş edemeyeceğine inanarak, Henry'nin moralini olumsuz yönde etkiler. Örneğin, kurtların kampa yaklaştığını gördüğünde Henry'ye "Sonumuz geldi." gibi ifadelerle yaklaşır. Ayrıca, Bill'in sabırsızlığı, olaylar karşısında acele kararlar vermesine ve çoğu zaman mantıksız davranmasına yol açar. Kısa vadeli çözümler üretme eğilimi, uzun vadeli plan yapmasını engeller. Bu sabırsız ve karamsar kişilik, Henry'nin planlı ve dirayetli yapısıyla güçlü bir tezat oluşturur.

Henry ise Bill'in tam aksine soğukkanlı ve pratiktir. Kurtların tehdidi karşısında paniğe kapılmaz, kamp ateşini sürekli canlı tutarak koruma stratejileri geliştirir. Bu soğukkanlılık, vahşi doğanın kaotik ortamında onun en güçlü silahıdır ve insan zekâsının doğa karşısındaki direncini simgeler. Henry, hayatta kalma içgüdüğü ve doğaya dair bilgisi sayesinde tehlikeleri en aza indirmeye çalışır. Kızak köpeklerini korumaya yönelik sorumluluk bilinci ve mantıklı yaklaşımı ön plana çıkar. Fiziksel yapısı ve psikolojik dayanıklılığı, acımasız doğa koşullarına karşı en büyük gücüdür. Kurtların kampı kuşatmasına rağmen ateşi canlı tutarak ve mücadeleyi sürdürerek, zorluklara karşı direnç gösterir. İradeli tutumu sayesinde kurtulma umudunu kaybetmez ve hayatta kalmayı başarır. Henry, sorumluluk sahibi bir karakter olarak kampı ve kalan köpekleri korumayı görev bilir. Lord Alfred'in cenazesini taşıırken de bu sorumluluk bilincini sürdürür.

Hikâyenin sonraki bölümlerinde, olaylar, karakterler ve mekânlarda değişiklikler gözlemlenir. Roman, iki ayrı bölümden oluşan bir yapı arz eder; bu yapının merkezinde Beyaz Diş'in yaşam öyküsü yer alır. Sürüdeki tek dişi kurt olan ve sonraki bölümlerde adının Kiche olduğu öğrenilen Dişi Kurt, beyaz renkli yarı köpek yarı kurt olan Beyaz Diş'in annesidir. Sürüdeki kurtlar ve avladıkları köpekler arasında Dişi Kurt'un dişiliğiyle baştan çıkarıp avladığı beyaz renkteki Beyaz Diş ile yaşlı kurt Tek Göz arasında bir sahiplik mücadelesi başlar. Bu mücadeleyi Tek Göz kazanır ve Beyaz Diş'in babası olur. Dişi Kurt ile

birlikteliğinden iki kız ve üç erkek yavru dünyaya gelir; bunlardan sadece Beyaz Diş hayatta kalır.

Beyaz Diş, bir mağarada doğar. Mağaranın kapısında beliren beyaz ışık onu büyüler ve korku ile merak arasında gidip gelir. Korkusuyla yüzleşme cesareti göstererek annesinin dışarı çıktığı bir gün mağaradan çıkar. Giderek doğanın kanunlarını öğrenen Beyaz Diş, bu süreçte ruhsal ve fiziksel olarak şekillenir. Annesi Kiche ile ormanda gezinirken insan yerleşim yerini keşfederler. Kızılderili kampında yaşayan Kiche ve Beyaz Diş, kamp sahibi Gri Kunduz tarafından tanınır ve kabul edilir. Kamp, dumanı tüten ateşlerle çevrili olup, birçok köpek barındırmaktadır. Beyaz Diş, ilk defa bu kadar çok köpeklerle karşılaşır; onların saldırgan tavırları karşısında annesinin yanında güven arar. Kiche'nin insanlara itaatkârca yere kapanması, Beyaz Diş'in zihninde karmaşık duygular uyandırır; insanlar, annesinin boyun eğdiği güçlü varlıklardır. Beyaz Diş, Gri Kunduz'un kampında yaşamaya başlar. Evcilleşme sürecinde yaşadığı olumsuzluklar ve şiddet nedeniyle hırçınlaşır, kamptaki diğer köpekler tarafından dışlanır. Ancak zekâsı ve vahşi doğanın ona kazandırdığı hayatta kalma içgüdüsüyle güçlü bir birey olur. Sahiplerinden gördüğü şiddet onu kimi zaman ormanın derinliklerine kaçmaya iterken, sahiplerine olan sadakati nedeniyle bu davranışlarını engeller (Budan, 2011, s. 45-47). *Gri Kunduz*, Beyaz Diş'i, ismine zıt düşen ve dış görünüşüyle çirkin, bencil bir adam olan Güzel Smith'e, alkol karşılığında satar. Beyaz Diş, sahibine olan bağlılığından dolayı sürekli kaçmaya çalışsa da, her seferinde şiddetle karşılaşır ve sonunda kaderine boyun eğer. Güzel Smith, Beyaz Diş'i dövüş hayvanı olarak kullanır; onun vahşi tarafını sömürür ve fiziksel-psikolojik eziyetle hayvanın doğasını sertleştirir. Smith'in zalimliği, Beyaz Diş'in evcilleşme sürecindeki temel engellerden biridir ve romanın çatışmalarının merkezinde yer alır.

Weedon Scott ise Jack London'ın Beyaz Diş adlı romanında sevgi, merhamet ve anlayışın somut temsilcisidir. Hikâyenin sonlarına doğru ortaya çıkan Scott, Beyaz Diş'in hayatında dönüm noktası olur. Kuzey'in sert doğasında çalışan maden mühendisi olan Scott, doğaya ve hayvanlara karşı şefkatli yaklaşımıyla diğer insanlardan ayrılır. Scott'un rolü, Beyaz Diş'in hem fiziksel hem de duygusal olarak iyileşmesini sağlayarak, vahşi bir hayvandan sadık bir dosta dönüşmesine öncülük etmektir. Scott, Beyaz Diş'i, dövüş köpeği olarak eziyet gördüğü bir zamanda satın alarak kötü muameleden kurtarır. Ancak Beyaz Diş'in güvenini kazanmak kolay olmaz; hayatında sadece şiddet görmüş olan hayvan, Scott'a karşı güvensiz ve düşmanca davranır. Scott'un sabırlı ve anlayışlı tavırları, Beyaz Diş'in içindeki korku ve öfkeyi yavaş yavaş aşındırır ve hayvanın insanlara dair düşüncelerinin

değişmesine olanak sağlar. Scott'un sevgi ve merhameti yalnızca sözlerinde değil, davranışlarında da kendini gösterir. Yumuşak ses tonu, sabırla güven kazanma çabası ve zorlayıcı olmaması, onun şefkat dolu karakterini yansıtır. İlk kez bir insandan sevgi gören Beyaz Diş, Scott'un dokunuşuyla sakinleşir ve yanında huzur bulur. Scott'un şefkati, hayvanın içindeki vahşiliği törpüleyerek sevgi ve bağlılık duygularının ortaya çıkmasını sağlar.

Romanın ilerleyen bölümlerinde Scott'un Güney'e dönme kararı, Beyaz Diş için yeni bir sınavdır. Scott, Beyaz Diş'i yanında götürerek ona yuva ve aile ortamı sunar. Başlangıçta Scott'un ailesi, Beyaz Diş'i kabul etmekte tereddüt eder; ancak hayvanın sadakati ve Scott'a olan bağlılığı bu tereddütleri giderir. Scott, sevgi ve sabrın hayvanlar üzerindeki dönüştürücü gücünü ailesine ve okuyuculara gösterir.

2.2. Düz Dünyacılar, Sezgin Kaymaz Eserinde Karakter Analizi

Sezgin Kaymaz'ın “Düz Dünyacılar” adlı eseri, insan ve doğa arasındaki ilişkiyi, merhameti, vicdanı ve adaleti derinlemesine sorgulayan bir romandır. Roman, üç köpek, arafta kalan bir merhum, bir Düz Dünyacı melek ve apartman sakinlerinin hikâyesini anlatır. Köpeklerin ve Düz Dünyası'nın bakış açısından anlatılan eser, insanların acımasızlıklarını ve bencilliklerini ortaya koyarken, umut ve dayanışmanın varlığını da göstermektedir.

Hikâyenin merkezindeki *Nejat*, kindar ve inatçı insanlara karşı güvensizlik duyan, öfkesini sert ve küfürlü bir dille ifade eden bir karakterdir. İnsanlar ve hayvanlar tarafından gördüğü eziyetlere rağmen ne insana ne de hayvana kastetmemiştir. Kötülükten çekinen Nejat, gerekmedikçe kimseye zarar vermez. Erkeklerle mecbur kalmadıkça dövüşmez; kadınlara karşı ise yumuşak davranır ve bu tutumuyla günümüz insanına göndermelerde bulunur. Gerçek ismi Aydemir olan Nejat, fiziksel olarak 48 numara patili, at kadar boyunlu, zeplin kadar geniş göğüslü ve simsiyah tüylü olması sebebiyle korkutucu bir görünüme sahiptir. Aynı zamanda içinde zıtlıklar barındıran karmaşık bir karakterdir.

“Gerçekten çok şey olmuştu; çok atılgan, çok sakin, çok hevesli ve çok endişeli, çok gevşek ve çok gergin, çok tatlı ve çok ekşi.” (Kaymaz, Düz Dünyacılar, s. 32)

“Ödü patlamış bir yavru köpek ciyaklıyordu içinde; dışıysa büsbütün heybet.” (Kaymaz, Düz Dünyacılar, s. 43)

Nejat'ın içindeki iyilik ve masumiyet, insanların dış görünüşlerine aldanmamaları gerektiğini ve herkesin içinde iyi ve kötü yanların birlikte var olduğunu göstermektedir. Roman boyunca Nejat'ın yaşadığı deneyimler ve zorluklar, okuyucuyu önyargılarını sorgulamaya ve insan doğasını daha derinlemesine düşünmeye davet eder.

Kırılğan bir yapıya sahip olan ve sonradan Servinaz olduğu anlaşılan *Betül*, grubun diğer üyelerindendir. Beyaz Golden cinsi olan Betül'ün kalamata zeytini kadar kara gözleri, açık kahverengi sürmeleri, yay burcuna benzer kaşları, zıpkın gibi kirpikleri ve beyaz, dik dik bıyıkları vardır. Betül, insanlara karşı olan düşüncelerinden ötürü Nejat'la sık sık çatışma halindedir.

“*Söv hadi.*” Nejat'ın canına kastedenlere ki hepsi insandı.

“*Nejat'ın sövmesi insanlara sövmekse, bunun her fırsatta Nejat'ın canına kastedenleri övüp yüceltmesi ve Nejat'a sövmektir.*” (Kaymaz, Düz Dünyacılar, s. 49)

İnsanların yaşattığı olumsuzluklara rağmen masumiyetlerine inanmak için sebepler arayan saf ve iyi niyetli bir köpektir. Beyaz Golden olan Betül, insanların kirlettiği tüylerine ve yaralı boynuna rağmen insanoğluna olan sevgisini korumaktadır.

“*Servet kafasını patlatmıştı. Kalasla vura vura. Kandan gözünün önünü zar zor görebiliyor, bu iyi amcanın niye vurduğunu anlamaya çalışıyor, anlamıyor, kesin ben yanlış bir şey yapmışımdır da ona kızmıştır diye düşünüp kendinde kabahat arıyordu. Amca vuruyorsa demek ki bir bildiği vardı da ondan vuruyordu, yoksa vurmazdı.*” (Kaymaz, Düz Dünyacılar, s. 214-215)

Yazar, beyaz rengin masumiyeti ve saflığı simgelemesi sebebiyle Betül'ü bu renkle özdeşleştirmiştir. Kalbinin temizliği nedeniyle, Nejat'ın Betül'e beslediği aşk, dış görünüşü umursamadan gelişirken, aynı durum Betül'ün Nejat'a olan sevgisi için de geçerlidir.

“*...Aşk, senin kokun bana güzel demek, senin güzelliğin bana ebedi demek, senin varlığın bir tek bana var demek.*” Peki, “*Âşık olunca her şeyine mi âşık olursun aşkının?*”

Sorusunun cevabı, ikisi için de aynıdır. Kaymaz, eserinde varlık âlemine koşulsuz duyulan aşka vurgu yapmaktadır.

Grubun diğeri bir üyesi *Timuçin*, buz beyazı postlu, dik kulaklı, fıldır gözlü, kavgacı, fikirsiz biri olarak tanımlanır. Zeki oluşu ve her sokağın ismini bilmesi öne çıkan özelliklerindendir. Nejat, onu “pusula adam” olarak niteler. Ayrıca dalgacı, serkeş, her türlü belayı göze alan, Ankara ağzıyla konuşan ve umursamaz bir kişiliğe sahiptir. Nejat’ın arkasından her türlü belaya sorgusuz sualsiz girmesi gruba renk katmaktadır.

“*Didin ya gel arhamdan diyi. Geldih buyur!*” (Kaymaz, *Düz Dünyacılar*, s. 162)

“*Melek*” olarak bilinen varlık ise Sezgin Kaymaz’ın *Düz Dünyacılar* adlı romanında karşımıza çıkar. “Ses sese benzemiyordu, şarkıya, şiire benziyordu, ömrün yettikçe dinlersin, o kadar güzel.” (Kaymaz, *Düz Dünyacılar*, s.7) ifadesiyle anlatılan bu karakter, roman boyunca söyledikleriyle kulağa hoş gelen, ancak altında kötü niyet barındırabilecek bir yapıya sahip olduğunu hissettirir. Hikâye boyunca *Düz Dünyacı*’nın sözleri, varlık âleminin varoluş hakkının savunucusu olarak sunulur.

3. ESERLERİN KARŞILAŞTIRILMASI

3.1. Karakterlerin Benzer Yönleri

Jack London’ın *Beyaz Diş* ve Sezgin Kaymaz’ın *Düz Dünyacılar* adlı eserleri, farklı zaman ve kültürlerde kaleme alınmış olmalarına rağmen, insan-hayvan ilişkisi ve doğa ile insan mücadelesini merkeze almaları bakımından önemli ortak temalar içermektedir. Her iki eserin ana kahramanları, çoğunlukla kurtlar ve köpeklerden oluşmakta olup, yazarlar olayları genellikle bu hayvanların gözünden anlatarak, okurların doğayı onların perspektifinden deneyimlemelerine imkân tanımıştır. İnsanların hayvanlara karşı tutumları ve ahlaki değerler üzerinde durulurken, karakterlerin içsel dönüşümleri ve kendini keşfetme süreçleri de kapsamlı şekilde işlenmiştir.

Doğa ile İç İçe Olma: Her iki eserde hayvan karakterler, doğanın zorlu koşullarında hayatta kalma mücadelesi veren ve doğanın kanunlarına göre hareket eden varlıklar olarak tasvir edilmiştir. *Beyaz Diş*, Yukon bölgesindeki ladin ormanlarında sert iklim koşullarıyla mücadele ederken, *Düz Dünyacılar*’daki Betül, Nejat ve Timuçin ise Ankara sokaklarında hayatta kalmaya çalışmaktadır.

Sadakat ve Bağlılık: Her iki eserdeki köpekler, sahiplerine ve sürülerine karşı derin bir sadakat ve bağlılık göstermektedir. *Beyaz Diş*, maruz kaldığı şiddete rağmen ilk sahibi Gri

Kunduz'a itaatkâr kalmış, daha sonra Weedon Scott'un sevgi ve ilgisiyle bağlanmıştır. *Düz Dünyacılar*'daki Betül ise sahibinin onu terk etmesine rağmen umudunu kaybetmeden yıllarca geleceği beklemiş; Nejat'ın Betül'e olan sadakat ve bağlılığı da hikâyede önemli bir yer tutmaktadır. Bu bağlılık, her iki eserde karakterlerin temel özellikleri arasında yer almaktadır.

İnsan Doğasının Yansıması: Hayvan karakterler, kendi türlerinin özelliklerini taşıırken, aynı zamanda insan fitratının çeşitli yönlerini de yansıtmaktadır. *Beyaz Diş*'in vahşi doğada hayatta kalma mücadelesi, insanın hayatta kalma içgüdüsünü temsil ederken, *Düz Dünyacılar*'daki köpeklerin sadakati, insanın sevgi ve bağlılık duygularını simgelemektedir.

3.2. Karakterlerin Farklı Yönleri

Tür ve Fiziksel Özellikler: *Beyaz Diş*, kurt ve köpek melezi olarak doğada yaşamaya uyum sağlamış vahşi bir varlıkken; *Düz Dünyacılar*'daki köpekler evcildir. Betül, beyaz Golden cinsi; Nejat, iri yapılı ve siyah tüylü; Timuçin ise buz beyaz postlu bir köpek olarak tanımlanmaktadır. Bu fiziksel ve türsel farklılıklar, karakterlerin davranışları ve deneyimlerinde belirleyici olmaktadır.

Hikâye Anlatımı ve Tür: *Beyaz Diş*, macera türünde yazılmış olup, köpeğin vahşi doğadaki hayatta kalma mücadelesine odaklanmaktadır. Buna karşın, *Düz Dünyacılar* metafiziksel, felsefi ve psikolojik unsurlar taşıyan bir romandır; köpeklerin iç dünyalarını, insanlarla ilişkilerini ve yaşadıkları duygusal çatışmaları detaylı biçimde incelemektedir.

Tematik Derinlik: *Beyaz Diş* doğa ile insan arasındaki mücadeleyi, hayatta kalma içgüdüsünü ve vahşetin gücünü ön plana çıkarırken, *Düz Dünyacılar* insan doğasının karanlık ve aydınlık yönleri, sevgi, bağlılık ve yalnızlık gibi evrensel temaları daha derinlemesine işlemektedir.

SONUÇ

Hem *Beyaz Diş* hem de *Düz Dünyacılar*, hayvan karakterleri aracılığıyla insan doğası ve toplum hakkında önemli mesajlar veren eserlerdir. *Beyaz Diş*, doğanın acımasızlığı ve insanın vahşi yanını vurgularken, *Düz Dünyacılar* ise insanın kendi düşünsel sınırları ve dogmatik yaklaşımlarıyla doğa ve hayvanlarla kurduğu bağı irdeleyerek, mizahi ve ironik bir üslupla insanın duygudaşlık kapasitesini sorgular. Kaymaz'ın eserinde hayvanlar, insanların içsel dönüşümüne rehberlik eden metaforik varlıklar olarak karşımıza çıkar. Bu eser, insan zihninin sınırlarını aşmasının yalnızca bireysel değil, aynı zamanda çevresel bir sorumluluk gerektirdiğine işaret eder.

Jack London'ın *Beyaz Diş* adlı eseri ise daha doğrudan bir doğa tasvirine odaklanır ve hayvanların gözünden insanın vahşi doğadaki yerini değerlendirir. London, *Beyaz Diş*'in evcilleşme sürecini ve insanla kurduğu karmaşık ilişkiyi ele alarak, insanın doğa üzerindeki etkisinin hem yıkıcı hem de dönüştürücü boyutlarını sergiler. *Beyaz Diş*'in gözünden aktarılan doğa, hem acımasız hem de adil bir yer olarak tasvir edilir; insan ise bu düzenin bir parçası olarak, hayvanlar üzerinde olumlu ya da olumsuz bir değişim yaratma gücüne sahiptir.

Her iki eser, insanın doğaya ve hayvanlara yaklaşımını farklı açılardan ele alsa da ortak bir tema üzerinde birleşir: duygudaşlık, sorumluluk ve karşılıklı etkileşim. Kaymaz'ın eserinde bu etkileşim, daha çok insan zihninin sınırlarını genişletme ve farklı bakış açıları geliştirme çerçevesinde işlenirken; London'ın eserinde insanın doğaya olan etkisinin hayatta kalma ve evrimsel süreçler üzerindeki rolüne vurgu yapılır. Bu bağlamda, *Düz Dünyacılar* ve *Beyaz Diş*, okuyucuya doğa ve hayvanlarla kurulan ilişkinin insanın yalnızca bireysel değil, aynı zamanda toplumsal ve ahlaki bir sorumluluğu olduğunu hatırlatan güçlü anlatılar sunar. Her iki yazar da doğayı ve hayvanları yalnızca çevresel bir unsur olarak değil, insanlığın özünü anlamada vazgeçilmez rehberler olarak konumlandırır.

KAYNAKÇA

- Arıcan, O., & Hatıl, İ. (2019). Sezgin Kaymaz'ın poetikasını oluşturan temel kavramlar. *Turkish Studies*, 14(1), 35-56. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.14822>.
- Aydın, E. (2019). Türkiye'deki karşılaştırmalı edebiyat çalışmaları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, Ö(6), 148-156. <https://doi.org/10.29000/rumelide.648462>.
- Aydınay, G. (2019). *Jack London'ın Beyaz Diş romanında ırkçılık ve kölelik kavramlarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü). YÖK Tez Merkezi.
- Budan, C. Y. (2011). *Jack London'ın romanları üzerine bir inceleme* (Yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı). YÖK Tez Merkezi.
- Eagleton, T. (1984). *The function of criticism: From the spectator to post-structuralism*. Verso.
- Kaymaz, S. (2023). *Düz Dünyacılar* (4. baskı). İletişim Yayınları.
- London, J. (2012). *Beyaz Diş* (N. B. Toksöz, Çev.). Anonim Yayıncılık. (Orijinal eser 1906 yılında yayımlanmıştır).
- Moran, B. (1981). *Edebiyat kuramları ve eleştiri*. İletişim Yayınları.
- Nazlı, O. (2020). Jack London'un eserlerinde sınıf çatışması. *Çalışma ve Toplum*, 4(67), 2463-2486.